

Nro. 6:

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBŐL.

*Közt Bétsben Juliusnak 20-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Olasz Ország.

A' *Turini* Kir. Udvar és *Liguriai* Respublika közt támadt háborúságnak egyfzeriben vége szakadt. A' Parisi Directorium által *Génuából* vissza hivatott Fr.követnek *Sotin*, polgárnak helyébe küldetett *Belleville* polgár, *Junius* 28-ik napján közönséges audientiára lett botsattatása után mingyárt egy promemoriát küldött a' külső dolgokra ügyelő *Liguriai* minifternek, a' mellyben azt nyilatkoztatta ki a' Fr. Directorium nevében, hogy tellyes, 's el tökéltett szándéka lévén a' békelségnek *Olasz Országban* való fenn tartására, azt kívánnya a' *Liguriai* Directoriumtól, hogy egyfzeribe szüntet-

F

tesse meg a' *Pedemontiumban* el kezdődött ellenségeskedéseket, az erant nyújtott biztatással, hogy hasonló jelentést tétetett a' *Turini* Kir udvarnak, és hogy annak hathatóságáról egy szálmit sem kételkedik. Ezen jelentésére siető válaszfadást kívánt a' fent nevezett Francia követ, azon ki nyilatkozatást is hozzákapsolván, hogy, ha engedelmeskedni nem fog a' *Liguriai* Directorium, néki világos parantsolatja volna azon Respublikának oda hagyására. Ekkor mingyárt azt végzette a' *Liguriai* Directorium, hogy a' Szárdiniai Király ellen el kezdődött ellenségeskedések szünyenek meg, és hogy a' Respublika határjain táborozó *Liguriai* hadi seregek vezérjeinek küldettefsen arról való parantsolat.

Az Olasz Országban commandirozó Fr. Generalis *Brune* polgár, önnön magától *Bonaparte* fő vezértől vett egy levelet, a' mellyben ötet *Maltha* szigetének általa lett el foglaltatásáról tudositotta. *Berthier* Generalisnak azon levelét, mellyet ő a' Romában lévő Fr. Generalis Consulnak Junius 14-ikén *Máltából* küldött, ez leg ottan a' Római Consulokkal, ezek pedig a' Senatussal és Tribunatussal közlötték, a' kik érzekeny örömöknek ki nyilatkoztatása végett, külömbkülömbféle végzéseket hoztanak. — A' Consulok gazdag és fényes vendégséget ütöttek, a' fő városhoz 12 Olasz mélföldre fekvő *Frascati* palotában, a' Romában fekvő katonáság pedig ágyuk durogtatásával nyilatkoztatta ki azon való örömmérzését.

Minekutánna *Bonaparte* elegendő katona örizetet hagyatott volna *Máltában* Junius 15-ikén az egész Fr. flotta Egyiptomnak fő várasa *Alexandria* felé vette az utját. A' *Johannitak* nagy Meistere, néhány nagy kerefztes vitézekkel együtt, Junius 19-ikén hajóra ülvén, *Máltából* elmentek, és a' következő napon, minden Francia nemzetbeli vitézek és emigránsok parantsolatot vettek az onnan való kiköltözésre.

A' *Nelson* Admiralis kormányja alatt lévő An-

glus flotta *Junius 19-ikén* evezett bé a' *Meszini* kikötő helybe, és harmad napig való ott mulatása után az is szélnek bocsatván a vitorlait, *Málta* fele tartott. Onnan lett ki evezése előtt azt hirdette ki a' nevezett Anglus Admiralis, hogy ő minden hajót, a' melly eleséget vinni szándékozik a' *Máltai* szigetnek, el fog süllyesztetni, a' mellyből azt lehet gondolni, hogy ő azon szigetet zárva tartani, és minden eleség nemének oda való bé vitelet meg akadályoztatni akarja.

Franzzia Respublika.

Azon officialis levelében, mellyben a' Fr. Directorium a' törvényhozó két Tanátsot *Málta* el foglaltatásáról tudositotta, sok meflerséggel keresett, és mellzéröl elő hordott vádakkal érdeklette annak urait a' *Johannitak* vitézi Rendjét (a). Annakutanna azon okokat hordta elő, a' mellyek azon sziget erőszakosan való el vétetésére mostan alkalmatolságot szolgáltattak *Bonaparte* fő vezérnek. *Prairiának 21-ik* (Jun. 9-ik) napján, ugymond, engedelmet kérvén ő arra, hogy fris vizet vitelhesen számos hajókból álló flottájára, tsufosan azt felelte a' nagy mester, hogy ő két hajónál többnek a' kikötő helybe egyfzersmind bé menni sza-

(a) Eleinte *Johannitaknak* nevezettek ezek a' vitézek azon keresztelő Sz. *János* tiszteletére építetett *Jeruzsálemi* Kápolnáról és Klastromról, mellyben laktanak, és a' mellybe a' *Kristus* koporsójának látogatására szarándokoskodó hiveknek szállást adtanak, 's őket az *Arabsoknak* kegyetlenségétől védelmeztek. — A' *Rhodusi* szigetbe lett által menetelek után *Rhodusi*, *Máltában* való lakosoktól fogva pedig *Máltai* vitézi Rendnek nevezettek ők, és abban állott fő kötelelségek, hogy a' keresztényeket a' pogányok ellen védelmezzék.

badtságot nem adhat, melly gulyoló feleletjét, még bosszulás nélkül nem hagyhatta *Bonaparte* fő vezér, Minekokáért *Junius* 10-ikén, mindenütt a' hol lehetett, ki szállította az alatta való hadi népet, és azon nap minden oldalról körül vétetvén a' várat, keményen tüzeltetett arra. Az osztróm alá vétettek abból ugyan ki ütöttek, hanem *Marmont* brigadiros Generalis őket vissza verte; és töllök a' vitézi Rendnek zászloját is el nyerte. — *Junius* 12-ikén Málta városát és erőtségét által adták a' *Johanniták* a' Francia Respublikának; és mind ezen, mind a' *Gozzo* és *Cuminò* szigetekkel való örökös julsaiokról végképen le mondtak — *Máltával* együtt 2 hadakozó hajót, 1 frégatot, 4 gályát, 1200 ágyút, 1 millió és 500000 font puskaport, 40,000 flintát, és sok mindenféle dolgokat, mellyekről még ekkorig nem vett bőv tudósítást a' Directorium; nyertek a' Francziák.

Ezen kívül, több tudósításokat is hord elő a' *Junius* 3-ikan költ Párisi officialis újság levél; az úgy nevezett *Redacteur*, a' mellyek közt legnevezetesebbek *Bonaparte* Fő vezérnek a' Máltai nagy Mesterrel kötött Capitulatiója, és *Berthier* Generálnak azon sziget meg vételéről hadi miniszterhez intézett levele.

Az említett Capitulatiónak nevezetesebb cikkelei a' következők: 1) A' Fr. Respublika 300000 liverből álló esztendei pensiót fog a' Nagy Mesternek addig adni míg ő néki hasonló jövedelmű, Német Országi herczegség adatta a' *Rastadti* Congressusban — 2) Szenvedett kárának ki potolására 600,000 livert fog nékie fizetni, és azt is meg engedni, hogy a' *Rastadti* békelességes alkudozásnak tökéletességre leendő menetelég, minden katonai tisztelet néki meg tétetessen. — 3.) A' Francia nemből szárazott, 's most *Máltában* lévő vitézek, és azok, a' kik a' Fr. revolutiónak bezdetétől fogva ott lakoztak, úgy nézettessenek, mintha Fr. Országban laktak volna; következesképen, ha nékik tettzeni fog, szabadosan vissza térhetnek oda 4).

Elközölni fogja a' Fr. Respublika a' Cisalpina, Liguriai, Római, és Helvétziai Directoriumoknál, hogy azon 4. nemzetből származott Máltai vitézek, hasonlóképen vissza mehessenek honnyaikba. — 5) Az ifjabb vitézeknek 1000, a' 60 éltendőt felül haladtaknak pedig 2000 liverből álló pensiót fog a' Fr. Respublika éltendőnként fizetni. 6) A' kiknek közülök a' Máltai szigeten örökségek va-
gyon, ők tovább is meg maradhatnak azoknak birtokában.

General *Berthier*' hadi miniszterhez küldött tudósításának rövid foglalattya ide megyen ki: „*Junius 9-ikén* viradtakor szállott ki a' Flotta a' *Gozzo* nevű Máltai szigetnek északi részén. A' *Civita Vecchiai* divisio előre menvén, *Málta* körül járt fel's alá. Tudtokra adatta a' Nagy Mester, hogy két kereskedő hajónál többnek meg nem engedi a' kikötő helybe egyszerűen bé menni, és ezek is csak a' *Lázár* nevű kútból meríthetnek magoknak vizet, a' melly annyit tett, mintha semmi vizet nem akart volna a' 300 hajóból álló flottának adni. — A' nagy mesternek ezen maga viselete, a' flottának friss vízre való szüksége, és a' Fr. Respublikának a' Máltai vitézi Rend politicájával való meg nem elégedése indították arra *Bonaparte* fő vezért, hogy ő erőszakkal menjen azon sziget ellen. Melly végre, minekutánna a' szükséges rendelkezéseket előre meg tette volna, ki hivitta magához egyik General-Adjutánsa által a' Fr. Consult, apró hajokat parantsolt fel fegyverkeztetni, és friss vizet hozni. *Junius 10-dik* napján, jókor viradtakor minden divisióból egy fél brigáda rendeltetett ki a' ki szállásra, és a' révet védelmező batteriáknak és tornyoknak el vételére. — Gen. *Rennier* a' *Pozzo*i szigetre; Gen. *Baraguay d'Hilliers* a' Sz. Pál tengeri partnál; Gen. *Vaubois* a' *Giuliano* partnál; Gen. *Desaix* a' *Marsa-Sirocco* kikötő helynel parantsoltattak ki szállani. A' Gen. *Vaubois* colonnéja, melly a' ki szálló seregnek derekát formálta, és a' mellynél önnön maga a' fő ve-

zér. is jelen volt, első volt a' szárazra való ki szállásban. Ennek közelgetésekor, sebes tűz adatott a tornyokból a' Fr. salupókra, a' melly mindazáltal meg nem tartoztathatta a' Fr. katonaságot a' ki szállásban. Azonban 60 foból álló Máltai sereg jöven ki a' köfalak háta mellől, a' tenger partjára allott, 's ottan akarta a' szárazra való ki szállást meg akadályoztatni; de egyfzeriben rajtok ment a' ki szállott avantgarde, megzavarta, és a' vár ágyui alá üzte őket. Az ellenkező szél miatt, egy kevésfel későbbben léptek ki a' több divisiók, és valaholott tsak mutatták magokat a' Francziák, mindenütt erősen tüzeltek reájok a' batteriákból, és tornyokból, és a' tenger partjaira ki állitatott katonák és lakosok; de mind a' katonák, mind a' lakosok kéntelenek voltak a' várba bé futni, a' honnan szakadatlanul, de haszontalanul ágyuztak, mivel valamint a' várban, ugy a' több erősségekben is nagy volt a' zavarodás. Ekkor mingyárt ágyukat vitézett ki fő vezérünk a' hajokról, olly fel tetellel, hogy kemény ostrom alá rekesztése a' várat.

Más nap reggel egy posta hajót küldött a' nagy mester a' fővezérhez, a' kitől fegyver szünést kívánt, nyert is 24 óráig tartót, de olly feltétel mellett, hogy még azon nap által adja a' vár a' Francziáknak. Ugy is lett a' dolog estvéli 10. órakor, a' midőn hat Máltai biztosok jöven ki a' fő Vézér *O ient* nevű hajójára, olly békefélegre léptek velünk a' Spanyol miniser közbenjárása mellett, melly szerént nemtsak az egész szigetet, annak várával és minden erősségeivel együtt nekünk által adták, hanem e' mellett, a' Máltai vitézi Rend képeben minden azon szigethez való jussaikról végképen le mondottanak. Már *Junius 12-ikén*, délben, a' szabadság zászlói lobogtak a' *la Val-tta* erősségnek köfalain, és az egész város és vár Francziakézben voltanak. — Külömbkülömbféle tsatainkban 5. emberünk hólt meg, és 5. vagy 6. osett sebbe. A' Máltabeliek közül is tsak 7. em-

ber vesztette el az életét, hanem hét vagy 8 százan estek fogságba, a' kik közt egynéhány vitézek is voltak. — Mind a' két Tanácsban rendkívül való örömet gerjesztettek az itt le irt híradások.

Nagy Britannia.

Dundas Status Titoknak illyetén Kir. jelentést olvasztatott fel az Alsó Parlamentumnak Junius 18-ik napján tartott gyűlésében: „Szükségesnek itilte, *ugymond*, Ő Felsége az Alsó Háznak meg jelenteni, hogy néhány tartománybeli seregeknek tisztyei és köz emberei ezen Országban, önkényyen az *Irlandiában* lévő regularis truppoknak és katonaságnak segítségére ajánlották magokat, hogy ekképen azt ott szerentsétlenül ki ütött pártosfág tüzét meg fojthassák. Ő Királyi Felsége, a' legérzekenyebb háladatossággal vette *Angliai* hiv jobbagyainak ezen szemebetűnő, és idejekorán ki nyilatkoztatott buzgóságokat, és maga Felséges személye 's az Ország Constitutiójának fenn tartása eránt mutatott szives hajlandóságokat, a' melyek egyenesen Irlandiai jobbagyai életének és tulajdonosságainak védelmezéseket, és az ott ki ütött pártosfágnak hathatos el nyomtatását erányozzák, és a' mellyek által önnön magának *N. Britannia*-nak boldogsága és bátorsága is efzközöltethetik. — Arra való nézve kegyelmesen ajánlya Ő Kir. Felsége hiv Rendjeinek e' dolgot, és kíványa, hogy engedjék meg azon tartománybeli seregeknek addig, míg a' szükség és körülállások kívánni fogják, regularis katona szolgálatot tenni.

Minekutánna ezen Kir. jelentés Jun. 22-ikén az Alsó Parlamentum gyűlésében gondolóra vétetődött volna, ismét elő gördítette az anti-ministerialis rész *Irlandiának* jelenvaló szoros körülállásait. — *Sheridan* Úr egy átallyában azt kívánta, hogy világosan tartatódjek a' gyűlés, minthogy, a' mint mondotta, a' dolgoknak titokban való tartása annál jobban nyughatatlanokdattya a' Publicumot,

a' mellynek jussa vagyon a' Parlamentum foglalatoságainak és végzéseinek tudására. De a' Parlamentum tagjainak nagyobb része többszörözött kiáltásai által azt kívánta, hogy minden halgatok küldettségnek ki a' galleriakról, (a' karokból), a' mellynek végbe vitetődése után, 300 tagok jelenlétében, a' következett reggeli 4 óráig tartott a' titkos gyűlés.

Lord *Cavendish György* igen érzékeny megilletődéssel szólott *Irlandiának* szerentsétlen állapotjáról, és a' következő tárgyakat kívánta a' Királynak fel adattatni: 1) Hogy ha pénz és ember kívántatik a' Britanniai Parlamentumtól, bizonyosan jussa vagyon annak az azokkal való élésre vigyázni. 2) Kéls ugyan a' Parlamentum mindenkor, és minden zenebonának és pártoságnak le tsendesítésében a' Királynak segítségére lenni; de 3) abbéli bizodalomban vagyon, hogy a' Király is kegyelemmel fogja a' parantsolt keménységet mérsekelni, és *Irlandiát* nem úgy kormányoztatni, mint valamelly fegyverrel el foglaltatott és ellenséges földet. 4) A' minden karba és rendbe helyezetttek közt való egyefségnek helyre állítására, az ott lévő katolikus lakosoknak állapotját meg fogja fontolni 's. a. t. Ezen fel tételek, a' tagoknak hosszas egymással való vetélkedések után, a' voksoknak többsége mellett egyátalyában meg vetettek.

Ezek után *Fox Úr* is, a' ki már régtől fogva nem vólt a' Parlamentum gyűléseiben, fel álván így szólott: „Mivel, *Wymond*, *Irlandiában* minden emberiség ellen való módon u. m. verések és kinzások által, a' mellyektől a' pallérozott világ ifzonyodik, gyakoroltatott a' kényszerítő alkotmány; azt kívánja a' Parlamentum, hogy ezen Britanniai nevet meg homalyósító tselekedet leg ottan szakasztassék félbe, és azok, a' kik ezen kegyetlenséget javaslották, mivel erántok bofszerűlássalnál egyebet nem érezhet magában a' meg szomoritatott *Irlandiai nép*, mozdítatassanak el a'

kormányszéktől 's. a. t. Fox Úrnak ezen javaslása újabb vetelkedéseket okozott a' Parlamentumban, és végtére reggeli 4 orakor az is meg vette. Ellenben az Angliai militianak Irlandiába lehető küldetése eránt kivántatott meg egyezés bé vétetődött. — A' Parlamentumnak ezen tanátskozásaiból kész akartva ki maradt *Pith* minifter.

Londonból Junius 29-ik napján. Ma dél után 2. orakor bé menven a' Király a' felső Parlamentumba, a' hová már annakelőtte néhány fertály órával az alsó Parlamentum tagjai is bé gyüllöttenek, illyeten óratiokkal rekefztette bé a' mostani parlamentalis gyülléseket.

Lordok és nemesek! Azon hafznos rendelések által, a' mellyeket ezen Parlamentum ideje alatt kigyelmetek tettek, bőven bé tellyesítettek azon közönséges és egyező akaratból folyt fogadásaikat, a' mellyeket ennek kezdetében tettek. A' kigyelmetek bator álhatatofságát minden karba és rendbe helyheztetett jobbágyaim, tellves meg elégedéssel követték. — Az önkényen való és buzgó erőlködesnek lelke, a' melly az Országnek minden rélzere ki hatott, neintsak meg erőfsitetette, hanem állandóva is tette a' mi belső bátorságunkat. Ugyan ezen jó indulat lelkesítette az én hadi seregeimet, hajoseregeim pedig az által távoztatták el az ellenségnek fenyegető bétsapásait, hogy őket leg névezetesebb kikötő helyeikben zárva tartották.

Alsó Háznak nemes Tagjai! A' köz adónak ki terjesztődött, és igafságos mérték fzerént ki ofztattatott alkotmánya, a' mellyből e' folyó ezten-döbeli költségeinknek nagy része ki fog pótoltatni, héjjáavalóvá tette azoknak várakozásokat, a' kik azzal kétsegtették magokat, hogy a' mi segedelmünk kútfejeit egészlen ki meritik, 's közönséges hitelünket semmivé teszik. Nemtsak el nem következett ez, sőt inkább még jobban öregbült a' kereskedes által, ámbar sok részben akadályoztatott legyen is a' jelenvaló háború miatt. E' mellett igen nagyon öregbitetett a' közönséges kints

tár azok által, a' kik példa nélkül való buzgóságokat, adakozóságokat, és hazafiúi szereteket sok történetekben ki nyilatkoztatták. — A' közönséges taksának el adatasa eránt tetetett rendelés által egy olly alkotmány állítatódott fel, a' mellynek, a' mi jövedelmünk meg-fzaporodására, adófságunknak meg kevesítésére, és a' közönséges hitelnek fenn tartására nézve, jövendőben hafznos következései fognak lenni.

Lordok és Nemesek! A' béketelenkedőknek feltételeik, a' mi régi meg eskütt ellenségeinknek egyetértésével edjütt, szünetlenül üldöztek minket; a' mellyeknek a' köz buzgóság, és az én jobbágyaimnak hivsége szerentsésen és hathatosan ellenek állottak.

Irlandiában vilagos és közönséges rebellio ütötte ki magát. Én, rezzemről mindeneket el követtem ezen veszedelmes léleknek el nyomására, a' melly Britannia minden részének boldogságára és bátorságára nézve ártalmas. — *Irlandiában* lévő regularis seregeimnek, a' végheli truppoknak, a' polgári katonaságnak, és az önként vállalkozott fegyveres népnek tantorithatatlan hivséget, és vitézséget, a' kik az ő jobbágy társaik életeknek, vagyonaiknak védelmezésére, és a' törvényes kormánynak további fenn tartására fegyvert fogtanak, elegendőképen nem ditsirhetem. — Azon szembenő és ditsőséges erőlködés, 's köz indulat, a' mellyeket sok Irlandiai polgári és végheli regementjeim ezen alkalmatósággal ki nyilatkoztattak, a' Parlamentomnak magának is tellyes meg elégedéft okoztak. — Ezen jó magok viselete, a' melly különön sokaknak ditsőségekre szolgál, leg erősebb záloga azon hadi bátorságoknak, a' melly nemzeti védelmezőinknek azon részét lelkesíti, és azon, Irlandia bátorságát, 's boldogságát tárgyazó gondoskodásoknak, a' mellyek el válhatatlanúl öízve vagynak Britanniának boldogságával köttetve. — Ezen hathatos segedelem, és a' *Wexfordi* rebelliseknek meg győzettetése után, közelget, a' mint

reményem, az az idő, a' mellyben az el tsábítottak vissza vezetethetnek vétkeiknek igazságos érzésére, és azon kegyelemnek, 's óltalomnak megérdemlésére, a' mellyet én minden jobbágyaimnak örömeft olzogatok. — Ezt az ideig tartó nyughatatlanságot, és annak fájdalmas következéseit azon ártalmas principiumoknak kell tulajdonítani, a' mellyeket kéz akartva terjesztettek ki, és a' mellyek ott, a' hol gyökeret verhettek, mindenkor veszedelmes következéseket szültenek. — Ahozképest tanulságunkra fordítvan ezen történetet, egyező erővel és akarattal igyekezzünk az ellenség szándékát héjjáavalóva tenni, és azon Constitutiót, a' melly tulajdon tapasztalásunk szerént, minden karba és állapotba helyveztetetteknek nagy mértékben való közönséges szabadságot, nemzeti erőt, bátorságot és bődogságot szerez, továbbá is fenn tartani. — Egyedül álhatatofságunk által vegezhetjük mi el ezen nehéz viadalt szerentsésen, és egyedül ez által tarthatyuk fel hazánk' bátorságát, ditsőséget, és állandó bődogságot serthetetlenül.

Ezen hosszas befzedjeinek végzödések után, széllyel olzatta, és *Augustus* 8-ik napjára halasztotta a Király a' Parlamentum gyülléseit.

Német Ország.

A' Brandenburgiai Val. Fejedelemség' hódolása *Julius* 6-ik napján vitetödött végbe *Berlinben*, nagy pompával ugyan, de igen szép rendel, és tsendesen. Annakelőtte harmad nappal vitték végbe hódolásaikat *Henrik* és *Ferdinand* Királyi herczegek magok kép viselőik által, az egész Status Tanátsnak jelenlétében.

A' hódolás alkalmatofságával tétetni szokott költséges pompát, mellyre a' Berlieni lakosok is nagy előre való kezületet tettek, jó eleve félbe szakasztotta a' Király, a' Váras Præsidentséhez, *Eisenberg* hadi titkos Tanátsos Úrhoz küldött kabinetbeli írása által, mellynek foglatatja e' vala:

„Berlin várasa lakosi a' Prussziai Uralkodók Ize-
mélye eránt való szives hajlandóságokat és fegyhetet-
len hivségeket eleitől fogva olly gyakorta, 's olly
böven ki nyilatkoztatták, hogy azok a' kétséges
ceremoniák nélkül, a' mineműek a' közönséges
és pompás bé vezetés, és a' várasnak éjeli meg vi-
lagosítására, tellyeséggel nem szükölködnek. En-
nekfelette nemtsak az hogy nagy költséggel szok-
tak az illetén közönséges pompák végbe vitetö-
dni, a' mellyet sokkal jobb és hasznosabb végre
lehet fordítani; hanem e' mellett oly aprotékos
rendeletlenségek is mennek végbe, mellyek ha
egézfzen meg nem fojtyák is, de leg alább meg kis-
sebitik a' közönséges örömet. — Ezen gondolatok
már régen arra határoztak meg engemet, hogy az
illetén szokásba vétetödött közönséges örömtéte-
leket el kerüljek, és mostan is a' Te, a' váras ké-
pében, tett kérdésedre azt válaszlam, hogy én a'
közönséges bé vezetést és váras éjjeli meg vilago-
sítását semmi bétsbe nem tartom, és ha tsak ugyan
a' polgárság erántam való jó indulatját közönséges-
sen is ki nyilatkoztatni akarja, sokkal kedveseb-
ben fogom venni, ha az arra el szánt költséget,
más hasznosabb végre fordítja. 's. a. t. *Varsovia-*
ban Jun. 17. napján 1798. Fridrik Wilhelm.

A' Franciaia deputatusoknak 22-ik *Juniusi*
jegyzésekre illetén választ adatott a' *Rastaldi* bé-
kelséget munkalódó Deputatio *Juliusnak* 6-ikán tar-
tatott gyülleséből a' Cs. Plenipotentiarius minifter
által:

„A' Messidornak 4-ik (Jun. 22-ik.) napján hoz-
zánk küldetett jegyzésében nem adott a' Fr. köve-
tség olly meg nyugtató választ, a' minéműt a' mi
vele közlött fontos okainktól várhattunk volna;
söt inkább még most is abban az érzeny nyugha-
zatlanságban vagy az Imperialis Deputatzió,
a' mellyet a' Fr. Követségnek 3-ik *Majusi* Jegyzé-
se benne gerjesztett. Mindazáltal a' Franciaia mi-
niftereknek néhány pontokra tett magok ki nyi-
latkoztatásából szorosabban meg határozott enge-

délmeiséget vett észre; és mind ebből, mind az ehhez ragasztott békeiséget ohajtó szives kívánságából azt a' hajlandóságát nézte ki a' Fr. Kormányfzéknek, hogy közelgessen azon feltételekhez, a' melyek mellett igásságos, illendő, és állandó békeiséget kíván szerézni az Imper. Deputatio. És mivel ez, azon fő tzélnak el érése végett már is sok áldozatokra ajánlotta magát, és mivel ezen békeiséges munkának folytatására példa nélkül való szorgalmatóságot fordított, és a' dolog' természetére nem tartozó környülállásokat örömeft el mellözte, tellyefséggel nem gondolhattyak a' Fr. Respublikának minísterjei, hogy önként halogatná az Imp. Deputatio a' békeiség munkájának végbe vitetödését.,,

„Az Imperialis Deputationak Majus 18-ikán költ Jegyzésében elegendöképen ki nyilatkoztattott, mi okon kívánnya a' Rénus folyó viz közepét a' két Statusnak határjává tenni. — A' *Kéhli* erőtség eránt adattatott modíficatioja a' Fr. deputatusoknak, tellyefséggel meg nem szabadittya előbbi nyughatatlanságotól az Imperialis deputatiót, mivel önnön magok által láthattyak azt a' Fr. minísterék, hogy annak által engedtetése egy átalyában meg nem álhat a' Német Birodalom bátorságával, azért leg inkább, hogy a' Rénus bal partyán, még tsak egy talpalatni földet sem akar a' Fr. Respublika nekünk engedni. Ahozképest tellyes bizodalomban vagyon az eránt az Imp. Deputatio, hogy a' Rénus innenső partyán leg kisebbbet sem kíván magának engedtetni a' Fr. fő Kormányfzék, és meg fog a' Rénus folyamattyának közepén vonattatandó határ lineával elégedni.,,

„A' mit pedig a' két Statusok közt fel állítatandó kereskedés és hajokázás végett magok utólsó jegyzésekben ki nyilatkoztattak a' Fr. Deputatusok, abból azt lehetett észre venni, hogy azon nehézségekről, a' mellyek a' vámok miatt támadhatnának; magok is meg gyözödtek, következésképen magok is helybe fogják azon meg jegyzéseket hagyni, a' mellyek a' Rénuson való hajóka-

zásra, és harminczadokra nézve tétettek. — Tö-
vábba azt is meg fogják a' Fr. Ministerek esmérni,
hogy olytán kereskedés és hajokázásbeli alkura
kellefsék mostan lépni, a' melly mind közönségesen
a' Birodalomra, mind különösen a' Statusokra néz-
ve hafznos, és a' köz törvénnyel meg egyező le-
gyen. Annyival inkább, hogy még minekelötte
tökelletségre vitetödne a' békefség dölga, már is
a' Rénusig terjesztette ki a' Fr. Respublika a' ma-
ga birodalmának határjait, és a' Rénus jobb partyá-
ról által vitetendö portékákra nagy harminczadöt
vetett, a' leg szükségesebb dolgokat, ugymint az
életet, a' vágó marhát, a' fát 's több efélet az
alól fel szabadította más cikkelyeknek ki vitetését
vagy meg tiltotta, vagy felettébb való adöt vetett
azokra. Ellenben a' Rénus jobb partyán még ed-
dig semmi újítások nem tétetödtek, hanem még
most is azon vámok és harminczadok állanak lá-
bon, a' mellyek ennekelötte már régen fel állitattak,
mellyek, hogyha a' Fr. Respublikának kivánságá
szerént, a' békefség ereje mellett el töröltetnének,
semmi kipótoltatások nem lenne az azokhoz juft
tartó örökös uraknak, következésképen meg rom-
ladozván a' Rénus folyamatjának tsatornái, az
azon való hajokázás is meg akadályoztattatna:
Utólyára; hogyha a' Rénuson való vámok a' Né-
met földön el töröltetnének, el kellene azokat a'
Bataviai Respublikában is törölni.,,
(A' többi következik)

Tudósítás.

Ki jött Bétsben a' *Magyar Minervának* I. kö-
tettye, melly ama fő Magyar Poéta, *Ányos Pál*
munkájit foglallya magában. A' nyomtatásbeli
külsö tsínolság megfelel a' munka' belsö érdemé-
nek. Az árra, már békötve, 1 forint.

Fel fognak ezen Gyűjteménybe a' hazai írók'
jelesebb munkáji vevödni, a' Szerzőnek azon hafz-
nával, hogy a' ki-nyomtatás nem tsak nem kerül

semmi költségébe, hanem fáradságáért még jutalma-is léfzen.

A' Közre-botsátott Kötetek elküldetnek eladás végett *Poronyba, Pestre, Wajszpémbe, Debretzenbe, Kassa-ra, Nagy Enyedre, Kolosvárrá, Maros Vásárhelyre &c.* — A' bővebb tudósítás utóbb fog következni.

* * *

Megjegyzés a' Magyar Mercuriuszal öszve házasodott Magyar Kurirnak 695-dik és 96 dik lapjain meg irt Tudósításra:

Valósággal Nemzete' javát egészlén semmibe hajtó Hazai volna az, a' ki az Erdemes Tudósító Urral, szíve szerint nem örülne, a' szükségben segítő Könyvnek, Szándernek, az Egészséget tárgyazó Katekismusznak, a' Hufeland hosszú élet mesterségének, és több e' féle — a' még, nagy részint süü homályban fekvő Magyar Köznépet világosító, hasznos könyveknek, született nyelvünkön való ki adattatásán. Nem lehet azonban, hogy bizodalmasan ne jelentsem a' tudósító Úrnak, hogy azon hijjánosság is, a' mellyet még nem érdekeltetettnek lenni irt, hogy t. i. „avagy tsak „ valamelly rövid útmutatás is, az okos nevelésre, még mind eddig is, nem adatott a' Magyar „ Szülék' kezébe.“ Nem lehet, mondom, hogy ne jelentsem az Úrnak ezt, hogy ezen hijjánosság is már meg lehetösen ki pótoltatott, ezen Tzümü Könyv által: *Szülék' Kézi Könyve. Avagy a' Gyermekek nevelésre útmutató tiz Predikátziók, mellyeket, nagyobb részint. Duttenhofer, Grunai Predikátor predikátziójából ki szedegetett, és más két predikátziókkal együtt, köz haszonra botsát, Almási Szalai János, Bán Horváti Predikátor. Kassán Ellinger János betüivel.* Ezt nem azért jelentem, mintha az említett könyvetskének, született nyelvünkön való' ki adattatását gátolni kívánnám. Mert mennél több könyvek adatnak ki valamelly matériáról; annál nagyobb abban a' világosodás. Hanem azért hirlelem a' fellyebb említett könyv-

nek, ez előtt három esztendőkkel lett ki adat-
tatását, hogy esméretessé tégyem azok előtt, a' kik
előtt még esméretlen vólna. Ez a' könyv, a' Köz-
népnek iratott, de olyan izléssel és Magyarsággal,
hogy a' tanúlt ember is nagy gyönyörűséggel, és
jó hazonnal olvashatja. Ezekben a' prédikáziók-
ban, a' fel vett letzkék hofzáson nem magyaráz-
tatnak, hanem matériák vétetnek fel, azok traktál-
tatnak, 's adatnak elől bővebben; úgy hogy, a' ki-
nek nagy appetitusa nem vólna is predikáziót ol-
vasni jó kedvel olvashatja, és el felejtis hogy prédika-
ziót olvas. Ezen Könyvnek az ára, 34 Krajtzár vólt
előfzör: de mivelhogy a' nyomtatásért adott summát,
már nagy részint be vette a' Kiadó; már tsak 17
krajtzár az ára. A' feles számú nyomtatványok-
ból, még találatnak valamellyek úgy tartom, e'
következendő helyeken:

*A' Debretzeni és Pataki Collegiumok' Bibliothek-
áikban.*

Papán, Tiszt. Látzai József Professor Úrnál.

*N. Körösön, Tiszt. Fodor Gerson Professor
Úrnál.*

*Miskóltzon N. Szijjártó Sámuel Könyvkötő
Úrnál.*

*Kolosváron, Tiszt. Szathmári Pap Mihály Pro-
fessor Úrnál.*

*Beregszázon, Tiszt. Kümleai János Predikátor
Úrnál.*

*Nagy Szetsén, Tiszt. Gyarmati István Predi-
kátor Úrnál.*

*Nagy Szekeresen nálam Isack Gáspár szolgál-
Birónál.*

Nagy Szekeres, d. 5. Julii 1798.

* * *

A' közelebb múlt posta napon, 5-ik szám alatt
költ Magyar Kurirnak 66-ik lapján, a' 6-ik sorban,
ezen szó után: *nevezett*, következett két szó, ugy-
mint: *igen erős*, ki maradott.